

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 6Co/621/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1513226031
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 12. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Murgaš
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2014:1513226031.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v právnej veci žalobcu: Dopravný podnik Bratislava, a. s., Olejkárska 1, Bratislava, zast. JUDr. Vladimírom Kánom, advokátom, Nám. Martina Benku 9-C1, Bratislava, proti žalovanému: W. N., trvale bytom: Ľ. X, U., t. č. na neznámom mieste, zast. opatrovníčkou D. R., zamestnankyňou Okresného Y. U. T., o zaplatenie 50,70 eur, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava V zo 14. júla 2014 č. k. 6C/89/2014-27, pomerom hlasov 3:0, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 50,70 eur z titulu cestovného a úhrady za nepreukázanie sa cestovným lístkom. Žalovanému súd prvého stupňa nepriznal náhradu trov konania.

Súd prvého stupňa z Hlásenia o porušení tarifných a prepravných podmienok zistil, že žalovaný dňa 29.11.2011 o 18:32 hod. cestoval dopravným prostriedkom žalobcu, linkou č. 70 - autobusom a pri kontrole sa nepreukázal platným cestovným lístkom. Žalovaný nezaplatil cenu lístka a úhradu na mieste a ani po zaslaní pokusu o zmier - výzvy na zaplatenie. Z vykonaného dokazovania mal súd prvého stupňa za to, že právne vzťahy účastníkov konania sa riadia ust. § 760 Obč. zák. - zmluvou o preprave osôb a na základe ust. § 772 Obč. zák. osobitným predpisom, ktorým je zákona č. 168/1996 Z. z. o cestnej doprave. Vychádzal z toho, že zmluva o preprave v mestskej hromadnej doprave bola uzavretá konkludentným konaním spočívajúcim na strane cestujúceho - žalovaného v nástupe do dopravného prostriedku. Žalovaný tým konkludentne pristúpil na celý rozsah poskytovania služby a tiež na ďalšie všeobecne známe vedľajšie dojednania zmluvy upravené v zákone č. 168/1996 Z. z. o cestnej doprave v znení neskorších predpisov a v Prepravnom poriadku mestskej hromadnej dopravy v Bratislave vydanom Dopravným podnikom Bratislava, a. s. Súd prvého stupňa s poukazom na ust. § 52 ods. 1, 3 a 4 Obč. zák. a § 2 písm. a/, b/ a i/ zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení zák. č. 102/2014 Z. z. účinného od 1.5.2014, ako aj na skutočnosť, že žalobca je právnickou osobou, obchodnou spoločnosťou, pričom k predmetu jeho činnosti podnikania patrí pravidelná verejná cestná hromadná mestská doprava osôb, dospel k záveru, že medzi účastníkmi konania ide o spotrebiteľský vzťah, v ktorom žalobca vystupuje v postavení dodávateľa a žalovaný v postavení spotrebiteľa. Postaveniu žalobcu súčasne zodpovedá postavenie predávajúceho v zmysle § 2 písm. b/ zák. č. 250/2007 Z. z. Ďalej súd prvého stupňa v odôvodnení napadnutého rozsudku poukázal na skutočnosť, že zák. č. 168/1996 Z. z. neupravuje explicitne premlčanie práva dopravcu na cestovné a na sankčnú náhradu. Preto otázku premlčania tohto nároku posúdil v zmysle § 853 Obč. zák. na základe analógie legis podľa tých ustanovení Obč. zák., ktoré upravujú vzťahy obsahom a účelom najbližšie. Takýmto ustanovením je práve § 108 Obč. zák., podľa ktorého pre práva z prepravy platí premlčacia doba jeden rok. V danej veci začala premlčacia doba plynúť odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz, teda odo dňa nasledujúceho po tom, kedy žalovaný cestoval v dopravnom prostriedku žalobcu bez platného cestovného lístka, t. j. od 30.11.2011. Týmto

dňom mohol žalobca podať žalobu na súd pre porušenie prepravného poriadku zo strany žalovaného. Podľa záverov súdu prvého stupňa premlčacia doba uplynula dňa 30.11.2012. Žalobca podal žalobu na súd až dňa 01.08.2013, teda oneskorene - po uplynutí premlčacej doby uvedenej v § 108 Obč. zák.. Keďže s poukazom na § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. súd prvého stupňa ex offio prihládol na premlčané právo, žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca a navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Podľa neho sa nejedná o spotrebiteľskú zmluvu, čo potvrdil Okresný súd Bratislava II v rozsudku z 12.04.2011 sp. zn. 10C/29/11, v ktorom bolo okrem iného uvedené, že Prepravný poriadok MHD v Bratislave, Tarifa MHD v Bratislave a cestovné poriadky sú verejným návrhom žalobcu na uzavretie zmluvy o preprave osôb, pričom cestujúci má povinnosť pred nastúpením do MHD oboznámiť sa s podmienkami cestovania a na základe toho sa môže rozhodnúť, či služby žalobcu využije, alebo zvolí iný spôsob prepravy. Poukázal tiež na čl. 1 Prepravného poriadku. Žalobca mal za to, že žalovaný nástupom do vozidla mestskej hromadnej dopravy s ním konkludentne a dobrovoľne uzavrel zmluvu o preprave osôb, a teda okamihom nástupu do dopravného prostriedku bol povinný dodržiavať prepravné a tarifné podmienky žalobcu. Keďže žalovaný sa dňa 29.11.2011 na linke MHD č. 70 na výzvu revízora nepreukázal platným cestovným lístkom alebo iným platným cestovným dokladom, v zmysle čl. 6 Prepravného poriadku mestskej hromadnej dopravy v Bratislave a čl. 5 Tarify mestskej hromadnej dopravy v Bratislave mu vznikla povinnosť zaplatiť cestovné 0,70 eur a úhradu 50 eur. Povinnosť žalovaného zaplatiť úhradu pri nepreukázaní sa platným cestovným lístkom podľa žalobcu vznikla v zmysle § 9 písm. b/ v spojení s § 11 ods. 1 písm. d/ a § 14 ods. 2 zákona č. 168/1996 Z. z. o cestnej doprave v znení neskorších predpisov, a teda nepatrí medzi práva z prepravy v zmysle § 760 Obč. zák. Pretože zákon o cestnej doprave neustanovuje premlčaciu dobu za nezaplatenie úhrady pri cestovaní bez cestovného lístka, podľa jeho názoru je namieste použiť § 101 Obč. zák., čo znamená, že pohľadávka vo výške 50,- eur sa premlčuje v trojročnej premlčacej dobe a v čase podania žaloby teda nebola premlčaná. Žalobca napokon v odvolaní poukázal na rozsudky odvolacieho súdu sp. zn. 15Co/67/2011 a sp. zn. 14Co/216/2011, v ktorých odvolací súd v skutkovo totožných veciach vyhovel jeho odvolaniu.

Odvolací súd, ktorý bol viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa, prejednal odvolanie bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok treba zrušiť.

Z obsahu spisu vyplýva, že žalovaný cestoval dňa 29.11.2011 v Bratislave na linke MHD č. 70 bez cestovného lístka. Z Hlásenia o porušení tarifných a prepravných podmienok zo dňa 29.11.2011 zároveň vyplýva, že žalovaný odmietol zaplatiť revízorom požadovanú sumu pozostávajúcu z cestovného 0,70 eur a postihu 50 eur priamo na mieste pri vykonávaní kontroly a túto nezaplatil ani dodatočne. Z tohto dôvodu sa žalobca žalobou v prejednávanej veci domáha jej zaplatenia.

Odvolací súd sa v prvom rade zaoberal charakterom vzťahu medzi účastníkmi konania, pričom dospel zhodne so súdom prvého stupňa k záveru, že ide o spotrebiteľský vzťah a zmluva o preprave uzatváraná medzi žalobcom ako dopravcom a cestujúcim je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle § 52 ods. 1 Obč. zák. Ide totiž o zmluvu, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, pričom cestujúci nemá možnosť podstatným spôsobom, resp. žiadnym spôsobom ovplyvniť obsah dopravcom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy. Podľa Prepravného poriadku MHD v Bratislave je tento prepravný poriadok, Tarifa MHD a cestovné poriadky umiestnené na zástavkách verejným návrhom na uzavretie zmluvy o preprave osôb. Cestujúci sa však môže jedine rozhodnúť, či služby poskytované dopravcom využije a bude akceptovať ním stanovený Prepravný poriadok MHD v Bratislave, Tarify MHD a cestovné poriadky alebo služby dopravcu nevyužije, nemá však možnosť dohodnúť si individuálne podmienky, za akých tieto služby bude využívať, ani žiadnym spôsobom zasahovať do ich obsahu. V zmysle uvedeného je právny vzťah medzi žalobcom a žalovaným v prejednávanej veci právnym vzťahom zo spotrebiteľskej zmluvy. Žalobca (dopravca) má pritom v tomto vzťahu postavenie dodávateľa v zmysle § 52 ods. 3 Obč. zák. a zároveň predávajúceho v zmysle § 2 písm. b/ zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, keďže pri uzatváraní a plnení zmluvy o preprave koná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti, ktorou

okrem iného je aj pravidelná verejná cestná hromadná mestská doprava osôb. Žalovaný (cestujúci) vystupuje v postavení spotrebiteľa (§ 52 ods. 4 Obč. zák. a § 2 písm. a/ zákona č. 250/2007 Z. z.). Napriek tomu, že ide o spotrebiteľský vzťah, podľa názoru odvolacieho súdu nie je v danej veci možné aplikovať ust. § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. a prihliadnuť na premlčanie nároku žalobcu zo spotrebiteľskej zmluvy ex offa, teda bez uplatnenia námietky premlčania zo strany žalovaného. Zákon č. 250/2007 Z. z. má slúžiť na ochranu spotrebiteľa ako slabšej strany v právnych vzťahoch s dodávateľmi. Ochrana spotrebiteľa predstavuje súhrn právnych noriem zameraných na vyvažovanie faktickej nerovnosti medzi spotrebiteľom a dodávateľom v záväzkovo-právnom vzťahu, ktorých cieľom je chrániť spotrebiteľa ako slabšiu stranu tohto vzťahu pri uspokojovaní jeho potrieb, realizácii spotrebiteľských práv či uplatňovaní nárokov v konaniach pred príslušnými orgánmi. Odvolací súd má za to, že by bolo v rozpore s duchom zákona č. 250/2007 Z. z., pokiaľ by sa ochrana poskytla takému spotrebiteľovi, akým je v prejednávanej veci žalovaný, ktorý si sám nesplnil svoje povinnosti vyplývajúce mu zo zmluvy o preprave a neuhradil žalobcovi ako dopravcovi cenu cestovného lístka, resp. cestoval v dopravnom prostriedku žalobcu bez platného cestovného lístka. Inými slovami žalovaný ako spotrebiteľ postupoval protiprávne tým, že cestoval v prostriedku MHD bez platného cestovného lístka a tomuto jeho protiprávnemu konaniu podľa názoru odvolacieho súdu nie je možné poskytnúť ochranu vyplývajúcu z § 5b zákona č. 250/2007 Z. z., a teda prihliadnuť na premlčanie nároku bez uplatnenia námietky premlčania. Z tohto dôvodu je podľa názoru odvolacieho súdu potrebné v prejednávanej veci odkloniť sa od doslovného znenia zákona a s prihliadnutím na širšie súvislosti konkrétneho prípadu upustiť od aplikácie ust. § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. Takýto postup je pritom v určitých prípadoch možný aj vzhľadom na nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 341/07 z 1. júla 2008, v ktorom Ústavný súd SR vyslovil, že súd sa môže, ba dokonca musí od doslovného znenia právneho textu odchyliť v prípade, keď to zo závažných dôvodov vyžaduje účel zákona, systematická súvislosť alebo požiadavka ústavne súladného výkladu zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov (čl. 152 ods. 4 Ústavy SR). V takýchto prípadoch sa musí zároveň vyvarovať svojvôle (arbitrárnosti) a svoju interpretáciu právnej normy musí založiť na racionálnej argumentácii.

Súd prvého stupňa by tak v nadväznosti na uvedené v prejednávanej veci mohol prihliadnuť na premlčanie nároku žalobcu iba na základe námietky premlčania vnesenej žalovaným (§ 100 ods. 1 druhá veta Obč. zák.). Keďže však žalovaný, resp. jeho opatrovníčka v konaní námietku premlčania nevzniesla, neboli dané dôvody, pre ktoré by sa súd prvého stupňa mal zaoberať otázkou premlčania nároku žalobcu.

Z týchto dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. a podľa ods. 2 tohto ustanovenia mu vec vrátil na ďalšie konanie. V ďalšom konaní bude súd prvého stupňa musieť vec meritórne prejednať a rozhodnúť o dôvodnosti žalobcom uplatneného nároku.

Súd prvého stupňa v novom rozhodnutí o veci rozhodne o trovách prvostupňového aj odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.